

BÜEFAD

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

Uluslararası Hakemli Dergi

XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf
Öğretmenliği Eğitimi
Sempozyumu Özel Sayısı
(21-23 Mayıs 2015, Bartın/TÜRKİYE)

*Special Issue on XIV. International
Participation Symposium of
Primary School Teacher Education
(21-23 May, 2015 - Bartın, TURKEY)*

BARTIN UNIVERSITY
JOURNAL
OF FACULTY OF
EDUCATION
International Refereed Journal

ISSN 1308-7177

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

BARTIN UNIVERSITY JOURNAL OF FACULTY OF EDUCATION

ISSN:1308-7177

ULUSLARARASI HAKEMLİ DERGİ / INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL

XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (21-23 Mayıs 2015) Özel Sayısı

Special Issue on XIV. International Participation Symposium of Primary School Teacher Education (21-23 May, 2015)

Sahibi

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Adına
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ (Dekan)

Editör

Yrd. Doç. Dr. Sedat BALLYEMEZ

Editör Yardımcısı

Arş. Gör. Dr. Gamze YAVUZ KONOKMAN

Alan Editörleri

Prof. Dr. Çetin SEMERCİ
Doç. Dr. Necati HIRÇA
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK
Yrd. Doç. Dr. Ayla ÇETİN DİNDAR
Yrd. Doç. Dr. F. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Gülsün ŞAHAN
Yrd. Doç. Dr. Harun ER
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA
Yrd. Doç. Dr. Sinem TARHAN
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK
Yrd. Doç. Dr. Süreyya GENÇ
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA

Yabancı Dil Sorumlusu

Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN

Yayıma Hazırlık

Arş. Gör. Arzu ÇEVİK
Arş. Gör. Ömer KEMİKSİZ

Sekretarya

Arş. Gör. Hasan Basri KANSIZOĞLU

Teknik Sorumlular

Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILMAZ
Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI

İletişim

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi
74100 BARTIN – TÜRKİYE
e-posta: buiefad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 54 59

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BUEFAD), yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Yazıların sorumluluğu, yazarlarına aittir.

Owner

On Behalf of Bartın University Faculty of Education
Prof. Firdevs GUNES (Dean)

Editor

Asst. Prof. Sedat BALLYEMEZ

Editor Assistant

RA. Gamze YAVUZ KONOKMAN

Field Editors

Prof. Cetin SEMERCI
Assoc. Prof. Necati HIRCA
Assoc. Prof. Nuriye SEMERCI
Asst. Prof. Ayse Derya ISIK
Asst. Prof. Ayla CETIN DINDAR
Asst. Prof. F. Gizem KARAOGLAN YILMAZ
Asst. Prof. Gulsun SAHAN
Asst. Prof. Harun ER
Asst. Prof. Neslihan USTA
Asst. Prof. Sinem TARHAN
Asst. Prof. Suleyman Erkam SULAK
Asst. Prof. Sureyya GENC
Asst. Prof. Yilmaz KARA

Foreign Language Specialist

Asst. Prof. Ozge GUN

Preparing for Publication

RA. Arzu CEVIK
RA. Omer KEMIKSIZ

Secretary

RA. Hasan Basri KANSIZOGLU

Technical Assistants

Asst. Prof. Ramazan YILMAZ
RA. Baris CUKURBAS

Contact

Bartın University Faculty of Education
74100 BARTIN – TURKEY
e-mail: buiefad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 54 59

Bartın University Journal of Faculty of Education (BUJFED) is a international refereed journal that is published two times a year. The responsibility lies with the authors of papers.

Kapak: Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI – Öğr. Gör. Hüseyin UYSAL

Dizin / İndeks

ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı, EBSCOHOST, Index Copernicus, Proquest Education Journals Database, Modern Language Association, Citefactor, The Directory of Research Journal Indexing, Open Academic Journal Index, Ulrich's Periodicals Directory

SEMPOZYUM BİLİM KURULU / SYMPOSIUM SCIENTIFIC COMMITTEE

- Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ (Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Ahmet SABAN (Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Ali AZAR (Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Ali Rıza AKDENİZ (Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU (Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Ayfer KOCABAŞ (Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. B. Ünal İBRET (Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Burhanettin DÖNMEZ (İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK (Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Çetin SEMERCİ (Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Cevat CELEP (Kocaeli Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Firdevs KARAHAN (Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Hayati AKYOL (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. İbrahim BİLGİN (Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. İsa KORKMAZ (Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. M. Dursun ERDEM (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mehmet BAHAR (Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mehmet Engin DENİZ (Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mehmet GÜLTEKİN (Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Mehmet KÜÇÜK (R. Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mehmet KUTLU (Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mimar TÜRKKAHRAMAN (Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Murat ALTUN (Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mustafa ERGÜN (Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Mustafa SAFRAN (Öğretmen Yetiştirme Grubu Yürütücüsü / Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Ramazan SEVER (Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Rifat ÇOLAK (Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Salih ÇEPNİ (Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Sebahattin ARIBAŞ (Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Sefer ADA (Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Selahattin TURAN (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Selma YEL (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Ali MEYDAN (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Ayfer ŞAHİN (Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Bekir BULUÇ (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Emre ÜNAL (Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Erol DURAN (Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Fatma Susar KIRMIZI (Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Kasım YILDIRIM (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Mehmet TURAN (Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Muammer YILMAZ (Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Mustafa ULUSOY (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Necati HIRÇA (Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Nil DUBAN (Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ (Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi)

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi - Bartın University Journal of Faculty of Education
XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (21-23 Mayıs 2015) Özel Sayısı
Special Issue on XIV. International Participation Symposium of Primary School Teacher Education (May 21-23, 2015)

Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Turan TEMUR (Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Gülhiz PİLTEN (Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Kemal KÖKSAL (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan KURU (Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Yalçın BAY (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Yasemin KUŞDEMİR (Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi)

ÇAĞRILI KONUŞMACILAR / INVITED SPEAKERS

Prof. Dr. Doug HARTMAN Michigan State University
Dr. Jodene FINE Michigan State University
Prof. Dr. Kamil ÖZERK Oslo University

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU / SYMPOSIUM ORGANIZING COMMITTEE

Doç. Dr. Muammer YILMAZ (Düzenleme Kurulu Başkanı)
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA
Yrd. Doç. Dr. F. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Sedat BALYEMEZ
Yrd. Doç. Dr. Süreyya GENÇ
Yrd. Doç. Dr. Ayşegül TURAL
Yrd. Doç. Dr. Harun ER
Yrd. Doç. Dr. Umut SARAÇ
Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK
Yrd. Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK
Yrd. Doç. Dr. Ayla ÇETİN DİNDAR
Yrd. Doç. Dr. Burçin GÖKKURT
Yrd. Doç. Dr. Cemal TOSUN
Yrd. Doç. Dr. Fatma ÜNAL
Yrd. Doç. Dr. Gülsün ŞAHAN
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA
Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Seçil Eda KARTAL
Yrd. Doç. Dr. Sema SULAK
Öğr. Gör. Hüseyin UYSAL
Öğr. Gör. Övgü ÖZPARLAK
Öğr. Gör. Reha SARIKAYA
Arş. Gör. Ahmet Volkan YÜZÜAK
Arş. Gör. Arzu ÇEVİK
Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI
Arş. Gör. Bekir GÜLER
Arş. Gör. Davut GÜREL
Arş. Gör. Eda AKDOĞDU
Arş. Gör. Eda ÇÜRÜKVELİOĞLU
Arş. Gör. Ensar AYDIN
Arş. Gör. Fatih TAŞ
Arş. Gör. Hasan Basri KANSIZOĞLU
Arş. Gör. İbrahim ÇELİK
Arş. Gör. Murat TEKİROĞLU

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi - Bartın University Journal of Faculty of Education
XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (21-23 Mayıs 2015) Özel Sayısı
Special Issue on XIV. International Participation Symposium of Primary School Teacher Education (May 21-23, 2015)

Arş. Gör. Ömer KEMİKSİZ
Arş. Gör. Tuğba UYGUN
Arş. Gör. Yasemin BÜYÜKŞAHİN

ÖNEMLİ TARİHLER/ IMPORTANT DATES

Bildiri Özeti Son Gönderme Tarihi <i>01 Ekim 2014 - 10 Nisan 2015</i>	Abstract Submission <i>October 01, 2014 – April 10, 2015</i>
Kabul Edilen Bildirilerin İlanı <i>12 Nisan 2015</i>	Notification of Acceptance <i>April 12, 2015</i>
Erken Kayıt Son Tarih <i>17 Nisan 2015</i>	Early Registration Deadline <i>April 17, 2015</i>
Tam Metin Son Gönderme Tarihi <i>15 Haziran 2015</i>	Full Text Submission <i>June 15, 2015</i>
Sempozyuma Kayıt Son Tarih <i>16 Mayıs 2015</i>	Standard Registration Deadline <i>May 16, 2015</i>
Program İlanı <i>18 Mayıs 2015</i>	Notification of Programme <i>May 18, 2015</i>
Sempozyum Tarihi <i>21-23 Mayıs 2015</i>	Symposium <i>May 21-23, 2015</i>
Sempozyum Salonları <i>Bartın Üniversitesi Merkez Kampüsü</i> <i>BARTIN - TÜRKİYE</i>	Symposium Salons <i>The Main Campus of Bartın University</i> <i>BARTIN - TURKEY</i>

SUNUŞ

Değerli Meslektaşlarım,

Bu yıl “**14. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (USOS 2015)**” Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi ev sahipliğinde yapılmıştır.

Ülkemizde 1994 yılından bu yana çeşitli eğitim fakülteleri tarafından 13 kez düzenlenen, bilimsel niteliği, eğitsel değeri ve mesleki eğiticiyi yönüyle önemli bir saygınlığa ulaşan bu Sempozyumun 14.sünü **21-23 Mayıs 2015** tarihleri arasında Bartın’da yapmanın büyük gururunu ve heyecanını yaşadık.

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi olarak öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği dil, zihinsel ve sosyal becerileri geliştirmeleri, eğitim biliminin çağdaş yaklaşım, yöntem ve tekniklerini özümsemeleri ve en önemlisi de 21. yüzyılın becerilerine sahip olmaları üzerinde önemle durmaktayız. Bu anlayışla düzenlediğimiz Sempozyumun amacı, Sınıf Öğretmenliği eğitimine yönelik bilimsel çalışma, uygulama ve deneyimleri paylaşmak, bu alanda çalışan akademisyen, öğretmen ve öğrencileri bir araya getirerek bilimsel ve sosyal etkileşimi üst düzeye çıkarmak, aralarında işbirliği ve eşgüdüm sağlamak, yeni bakış açıları ve çalışma alanları oluşturmaktır.

Sempozyumun bilimsel niteliğini arttırmak için yurt dışından ve yurt içinden alandaki en iyi bilim insanların sempozyuma katılımı sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca sınıf öğretmenliğinin güncel sorunlarını ayrıntılı olarak tartışmak ve değerlendirmek için gerekli bilimsel ortamlar oluşturulmuştur. Bu kapsamda sempozyumda, davetli bildiriler, konferanslar, paneller, poster sunumları ve atölye çalışmalarına yer verilmiştir. Kısaca bilimsel ve sosyal etkileşimi zengin bir sempozyum gerçekleştirilmiştir. Sempozyum süresince alandaki güncel bilgiler paylaşılmış, tartışılmış, özgün ve yeni fikirlere ulaşılmış ve bu eğitimin tüm paydaşlarının bilgisine sunulmuştur.

Sempozyum sonunda katılımcılar tarafından gönderilen bildiri tam metinleri, yeniden hakem incelemesinden geçirilmiş ve olumlu olarak değerlendirilenler bu özel sayıda yayımlanmıştır.

Geleceğin öğretmenlerini yetiştirme açısından büyük önem taşıyan bu Sempozyuma bildiri, panel, konferans gibi sunumlarla veya dinleyici olarak katılan ve bize destek veren tüm katılımcılara, Fakültemiz adına teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Saygılarımızla

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ
Bartın Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dekanı

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ - Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK - Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI Mobil Öğrenme Uygulamalarının Öğretmen Adaylarının Tablet Bilgisayar Kullanma Becerilerine Etkisi <i>The Effect of Mobile Learning Applications Using Tablet Computer Skills of Candidates Teachers</i>	1 - 10
Doi: 10.14686/BUFAD.2015USOSOzelsayı13193	
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ - Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI - Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK Bilgi Teknolojisinden Beyin Teknolojisine: Mobil Öğrenme Projesinin Değerlendirilmesi <i>Evaluation of the from Knowledge Technology to Brain Technology Mobile Learning Project</i>	11 - 18
Doi: 10.14686/BUFAD.2015USOSOzelsayı13194	
Doç. Dr. Hakan UŞAKLI Sınıf Öğretmeni Adaylarının İlkokul Öğrencilerine Sosyal Duygusal Öğrenme Becerilerini Tanıtmalarına İlişkin Görüşleri <i>Opinions of Faculty Elementary School Teaching Students on Introducing of Social Emotional Learning to Primary School Students</i>	19 - 31
Doi: 10.14686/BUFAD.2015USOSOzelsayı13195	
Doç. Dr. Ayşe MENTİŞ TAŞ - Tuğba Cevriye ÖZKARAL Sosyal Bilgiler 4-5. Sınıf Programı ve Ders Kitaplarının Yer Temelli Eğitim Yaklaşımına Göre Değerlendirilmesi <i>Evaluating the Social Studies Syllabus, and the Textbooks for Grades 4 and 5 According to the Place-Based Education Approach</i>	32 - 43
Doi: 10.14686/BUFAD.2015USOSOzelsayı13196	
Doç. Dr. Barış ÇAYCI – Filiz ALTUNKESER Öğretmen Adaylarının Yapılandırmacı Anlayışa Yönelik Tutumları İle Etkililiğine Yönelik Görüşleri <i>Opinions for Efficiency and Attitudes towards Constructivist Approach of Teacher Candidates</i>	44 - 61
Doi: 10.14686/BUFAD.2015USOSOzelsayı13197	
Yrd. Doç. Dr. Soner DOĞAN - Hilal ÇALMAŞUR - Duran DEMİR Sınıf Öğretmenlerinin Liderlik Kavramına ve İlkokul Yöneticilerinden Bekledikleri Liderlik Davranışlarına İlişkin Görüşleri <i>Classroom Teachers' Opinions on the Concept of Leadership and Leadership Behaviour They Expect from Primary School Administrators</i>	62 – 73
Doi: 10.14686/BUFAD.2015USOSOzelsayı13198	
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin ANILAN – Gamze KAYACAN Sınıf Öğretmenlerinin Gözüyle Kaynaştırma Eğitimi Gerçeği <i>The Reality of Inclusive Education through Classroom Teachers</i>	74 - 90
Doi: 10.14686/BUFAD.2015USOSOzelsayı13199	
Doç. Dr. Mehmet TURAN – Arş. Gör. Emir Feridun ÇALIŞKAN Organik Oyunlar ve Organik Oyun Alanları <i>Organic Games and Organic Playgrounds</i>	91 - 96
Doi: 10.14686/BUFAD.2015USOSOzelsayı13200	
Doç. Dr. Muammer YILMAZ – Ali Murat DARICAN Okumaya Hazıroluşluğun İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıklarına İlişkin Tutumlarına Etkisi <i>The Effects of Reading Readiness on Primary School 4th Grader's Attitudes about their Reading Habits</i>	97 - 110
Doi: 10.14686/BUFAD. 2015USOSOzelsayı13201	
Yrd. Doç. Dr. Mustafa KALE – Serkan DEMİR Birleştirilmiş ve Bağımsız Sınıflarda Öğrenim Gören Öğrencilerin Toplumsal Değer Algılarının Karşılaştırılması <i>The Comparison of Social Value Perceptions of Students in Combined and Individual Classes</i>	111 - 118
Doi: 10.14686/BUFAD.2015USOSOzelsayı13202	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Doç. Dr. İjlal OCAK - Fatma GÜLEÇ ISLAK – Doç. Dr. Gürbüz OCAK İlkokul 4. Sınıf Fen Bilimleri Dersinde Kavram Karikatürü Kullanımının Akademik Başarıya Etkisi <i>The Effect of Using Concept Cartoons on Students' Academic Achievement of the Primary 4th Grade Science Lessons</i>	119 - 132
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13203	
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK – Doç. Dr. Gizem SAYGILI Yaratıcılığı Geliştirme Tekniklerinin Öğrenilmesinin Yaratıcı Düşünme Becerileri Üzerindeki Etkisi <i>The Effect of Learning Creative Development Techniques on the Skills of Creative Thinking</i>	133 - 139
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13204	
Muhammet Ali ÜLKÜDÜR - Serpil DUMAN – Doç. Dr. Ahmet BACANAK Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Becerilerinin Okul Müdürlerinin Çalışma Hayatı Üzerine Etkisi <i>The Influence of Primary School Teachers' Entrepreneurship Skills on Their Headmasters' Working Life</i>	140 - 151
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13205	
Doç. Dr. Osman SAMANCI - Ziya UÇAN Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyal Sorun Çözme Beceri Düzeylerinin İncelenmesi <i>A Research on Classroom Teacher Candidate's Abilities About Solving Social Problems</i>	152 - 162
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13206	
Arş. Gör. Perihan Gülce ÖZKAYA – Umut Can ATAŞ İlkokul Birinci Sınıf Öğrencileri: Öğretmenim Nasıl Yazıyorum? <i>Primary School First Grade Students: Teacher, How Am I Writing?</i>	163 - 169
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13207	
Doç. Dr. Nil DUBAN - Fatma GÜLEÇ ISLAK - Firdevs GÜLEÇ - Seda KONAK – Arzu ÖZTÜRK – Hatice TÜRKEÇ Fen Bilimleri Dersinde Sosyal Ağların Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri <i>Teachers' Opinions about the Using of Social Network in Science Course</i>	170 - 182
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13208	
Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN – Serdar ARCAGÖK – Derya GİRGİN SARIDAŞ – Doç. Dr. Mehmet Kaan DEMİR Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Öğretmenliği Alan Sınavına Yönelik Görüşleri <i>The Opinions of Prospective Classroom Teachers towards the Field Exam of Classroom Teaching</i>	183 - 194
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13209	
Yrd. Doç. Dr. Perihan ŞARA - Ümran GÜNEY Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin İletişim Becerileri Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: Eşme İlçesi Örneği <i>A Study of Primary and Secondary Teachers' Communicative Skill Levels in Terms of Various Factors: Sample Case Eşme</i>	195 - 205
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13210	
Doç. Dr. Murat AŞICI - Başak İNCE - Semra AKYOL Fen ve Teknoloji Dersinde Bir Öğretim Materyali Olarak Bilgilendirici Kitapların Kullanımı: İlkokul 4. Sınıf Örneği <i>Using Informative Books as A Teaching Material at Science Lessons: The Case of Elementary 4th Grade</i>	206 - 222
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13211	
Doç. Dr. Muammer YILMAZ – Songül AKLAR Planlı Yazma ve Değerlendirme Modelinin İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Kompozisyon Yazma Becerilerine Etkisi <i>The Effect of Planned Writing and Evaluation Model on Enhancing 5th Grade Students' Composition Writing Skills</i>	223 – 234
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13212	
Berat DEMİRTAŞ - Yahya OĞUZ – Doç. Dr. Lütfi ÜREDİ – Doç. Dr. Sait AKBAŞLI Yapılandırmacı Öğrenme Ortamları Değerlendirmesi <i>Constructivist Learning Environment Assessment</i>	235 – 245
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13213	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Öğrt. Gör. Esra SEVER - Doç Dr. Aysel MEMİŞ – Semra SEVER Pertev Naili Boratav'ın Zaman Zaman İçinde Masal Kitabının Değerler Açısından İncelenmesi <i>Investigating Pertev Naili Boratav's Fairytale Book of "Zaman Zaman İçinde" in Respect of Values</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13214	246 – 263
Doç. Dr. Mehmet TURAN – Öğrt. Gör. Diyaddin ALP – Arş. Gör. Esat YILDIRIM – Turan TURAN – Erol ERDEM – İbrahim CELAYİR – Selçuk KÜPÇÜ –Kübra BABACAN Okuma Uzmanlığına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri <i>Opinions of Class Teachers about Reading Expertise</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2018USOSOzelsayi13215	264 – 275
Doç. Dr. Muammer YILMAZ – Yadigar ÇAKIR İlköğretim İkinci Kademedeki (6–7. Sınıf) Öğretmen ve Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazıya İlişkin Görüşleri <i>Opinions of the Primary Second Stage (6th and 7th Class) Teachers and Students Related to Cursive Italic Handwriting</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13216	276 – 297
Nazan ÖZTÜRK Saygı Değerine İlişkin Öğrenci Görüşleri <i>Students Opinions about Respect Value</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13217	298 – 305
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK – Arş. Gör. Arzu ÇEVİK – Yasemin SÖNMEZ Sınıf Öğretmenlerinin Hikâye Yazma Becerilerinin İncelenmesi <i>Examining the Story Writing Skills of Preservice Primary Teachers</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13218	306 – 317
Arş. Gör. Berfu KIZILASLAN TUNÇER – Gülcan ERDEN Boşluk Doldurma Testlerinin İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Düzeylerini Belirlemede Kullanılabilirliği <i>The Utility of Cloze Tests for Primary School 4th Grade Students' Reading Comprehension Level</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13219	318 – 324
Murat ÇAVUŞOĞLU – Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ Anne Babaların BİLSEM'e Devam Eden Özel Yetenekli Çocuklarına İlişkin Görüşleri (Bartın İli Örneği) <i>The Opinions of the Parents about Their Children with Special Talents Attending in the Centre of Science and Art (Sample of Bartın Province)</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13220	325 – 335

Doi: 10.14686/BUEFAD.2015USOS0zelsayi13210

Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin İletişim Becerileri Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: Eşme İlçesi Örneği

Perihan ŞARA, Yrd. Doç. Dr., Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi, perihan.sara@usak.edu.tr

Ümran GÜNEY, Yüksek Lisans Öğrencisi, Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi, umran-kara1986@hotmail.com

Öz: İletişim bireyler arasında simgelere ortak anlam kazandırma sürecidir (Kıran, 2012:153). Eğitimin toplumsal ilişkiler sonucu üretilmiş anlamları yeni kuşaklara aktarabilmesi için insancıl değerler üzerinde yapılan bir iletişim sistemi oluşturmak gereklidir. Eğitim sistemimizin temeli ise okullardır. Öğretmen ve öğrenci okulda eğitim öğretim sürecinin iki önemli ögesidir. Öğretmenin sınıfta olumlu bir hava yaratması ve öğrenciler ile iyi bir iletişim kurması, öğrencilerin derse etkin bir şekilde katılmasına katkıda bulunmaktadır.

Bu araştırmanın amacı sınıf ve branş öğretmenlerinin kişilerarası ilişkilerde sahip oldukları iletişim beceri düzeylerini belirlemektir. Araştırmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak "Kişisel Bilgi Formu" ile Ersanlı ve Balcı (1998) tarafından geliştirilen "İletişim Becerileri Envanteri" (İBE) kullanılmıştır. Envanter zihinsel, duygusal ve davranışsal açıdan iletişim becerilerini ölçmektedir. Öğretmenlerin kişiler arası iletişimi cinsiyet, kıdem ve branşları bakımından incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini, Uşak ili Eşme ilçesinin merkez ve köylerinde çalışan sınıf ve branş öğretmenleri oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf öğretmeni, branş öğretmeni, öğrenci, iletişim becerileri

A Study of Primary and Secondary Teachers' Communicative Skill Levels in Terms of Various Factors: Sample Case Eşme

Abstract: Communication is an interindividual process of adding common meaning to symbols (Kıran, 2012:153). For education to transfer meanings produced as a result of social relations, to new generations; it is a necessity to develop a communication system structured on humanitarian values. On the other hand, the foundation of our educational system is based upon schools as an educational establishment. Teachers and students are the two significant elements of the education system in a school. A positive atmosphere and a good communication with pupils created by the teacher promote the pupils' active participation in the learning process.

The objective of this study is to determine the communicative skills levels obtained by form and primary and secondary school teachers in their interpersonal relations. The method of descriptive research has been adopted in this survey. "Personal Information Form" and "Inventory of Communication Skills" (ICS), developed by Ersanlı and Balcı (1998), have been utilized as data collection tools. This inventory evaluates the communication skills in terms of intellect, emotions, and behaviours. The interpersonal communication of teachers has been analysed according to their gender, the length of their service, and their branches. The sample group of this research comprises of form and branch teachers who are employing the central villages and towns of Eşme district in the province of Uşak.

Key Words: primary school teacher, secondary school teacher, student, communication skills

1. GİRİŞ

Toplum sürekli değişim içinde olan bir yapıdır. Değişime açık bireylerden oluşmak ihtiyacıdır. Bu nedenle yeni yetişen kuşakların kendilerine sunulanla yetinmeyip, onun da ötesinde merak eden bir özellik kazanmaları, içinde yaşadıkları toplumu da geliştirebilecek önemli bir temeldir. Bu temel, iletişim yoluyla geliştirilmekle olur (Önder, 2005: 19). Toplumsal bir varlık olan insanın en önemli özelliklerinden biri de kendi cinsiyle ilişki kurması, duygu ve düşüncelerini aktarmasıdır. İnsanın bu özelliği iletişim yeteneği ile ilgilidir. İletişim, canlı ve cansız bütün varlıkların arasında kurulan her türlü alışveriştir (Özdemir, 2011:126).

İletişim, bilgi üretmek, aktarmak ve anlamlandırma sürecidir (Dökmen, 1997). İletişim iki kişiyi ilişki içine sokan psiko-sosyal bir süreçtir (Cüceloğlu,2013). İletişim amaçlı bir girişimdir. İletişim bireyler arasında simgelere ortak anlam kazandırma sürecidir. Okulda gerçekleştirilen öğrenme-öğretme süreci, bireyin tutum ve davranışlarını etkilemektedir. Gerçekleştirilen bu sürecin temel dayanağı iletişimdir (Kıran, 2012:153). Eğitim, toplumsal ilişkiler sonucu üretilmiş anlamları yeni kuşaklara aktarmak için düzenlenmiş etkinliklerdir. Eğitim, anlamın anlamını irdeleyerek yaşamı güzelleştirmenin ve insanı iyileştirmenin aracıdır. Eğitimin bu işlevleri yerine getirmesi için insancıl değerler üzerinde yapılan bir iletişim sistemi oluşturmaya bağlıdır.

Okul, bir iletişim ve ilişkiler yumağıdır. Okulun öğeleri olan yönetici, öğretmen, öğrenci, veli ve diğer görevliler sürekli etkileşim ve iletişim halindedir (Bangir, 1997). Öğretmen ve öğrenci okulda öğretim sürecinin iki önemli öğesidir. Öğretmenin sınıfta olumlu bir hava yaratması ve öğrenciler ile iyi bir iletişim kurması, öğrencilerin derse etkin bir şekilde katılmasına katkıda bulunmaktadır. Aynı zamanda iyi bir öğrenci-öğretmen etkileşimi öğrencilerin istenmeyen davranışlarını azaltmaktadır. Hoben, iletişimi konuşma ve sözel semboller olarak görmüş, “düşünce ve görüşlerin sözlü olarak karşılıklı alışverişidir” biçiminde tanımlamıştır. Andersen, anlama olarak görmüş, “bizim başkalarını, başkalarının da bizi anlamalarına yarayan bir süreçtir” demiştir (Akt: Ergin,2012:6).

İletişim sürecinin temel öğeleri kaynak, ileti, kanal, alıcı ve geribildirimdir. İletişim sözlü ve sözsüz olarak ikiye ayrılmaktadır. Dille yapılan iletişim sözlü iletişimdir. Sözsüz iletişim ise beden hareketleri, ses değişimi, jestler, göz teması ve yüz ifadeleridir (Kıran, 2012:167). İletişim karşılıklı bir süreçtir. Bu anlamda dinleme iletişimde önemli bir role sahiptir. Öğrencilerimizi dinlerken göz teması kurulmalı, beden dilini kullanarak onları cesaretlendirmeliyiz. Bir düşüncenin nasıl ifade edildiği, düşüncenin kendisi kadar önemlidir (Küçükahmet, 2011: 27). İletişim sürecinin etkililiği ile ilgili yapılan araştırmalar, iletişimin tek yönlü bir süreç olmadığını karşılıklı etkileşimlerin esas olduğunu göstermektedir (Özdemir, 2011:9).

Neill (1989) tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada öğretmenlerin yüz ifadelerinin ve bedensel devinimlerinin öğrencilerin tepkileri üzerindeki etkileri incelenmiş, gülümsemenin ve kaş çatmanın güçlü etkisi olduğu bulgulanmıştır (Akt. Bangir, 1997). Etkili bir öğrenme-öğretme süreci için öğretmen iletişim becerilerini geliştirmelidir.

Öğretmenin öğrencilerle açık ve etkili bir iletişim kurmak için otoritesiz yapı, empatik sorumluluk ve problem çözücülük gibi üç beceriye gereksinimi vardır. Bu nedenle öğretmen problemi açık bir biçimde ortaya koymalı, açık bir beden dili kullanmalı, problemin çözümüne ilişkin uygun davranışı açıklamalıdır. Empatik sorumluluk becerisi, öğrencilere onların bakış açılarıyla olaylara bakabildiğini göstermeyi kapsamakta, problem çözücülük ise çatışmayı yok etmeyi kapsamaktadır. Çatışmayı ortadan kaldırmaya yönelik olarak öğretmen problemi tanımlamalı, farklı çözümleri tartışmalı ve çözümlerden birini uygulamaya koymalıdır (Çubukçu ve Girmen, 2008).

İyi bir iletişim ortamı için sorumlulukların kaynak ve alıcı arasında eşit oranda paylaşılmalıdır. Tarafların en doğru çözüm yolunun ne olduğu konusunda tekele sahip olmadıklarının bilincine varmaları gerekmektedir. Bilgiler ve doğrular ne öğretmenin ne de öğrencinin tekelindedir (Ergin,2012:181).

Çocukla iletişim yalnızca onu denetlemek değildir. Sınıf yönetimi boyutundan da iletişime baktığımızda çocuğu tek yönlü ve dar bir açıdan ele almamız gerekir (Önder, 2005: 18). Orta çocukluk döneminde çocuk, okuldaki başarısının farkındadır. Akademik becerileri kazanmanın kendisine sağlayacağı sosyal onay ve övgü gibi olumlu sonuçlar elde etmek için çaba harcaması gerektiğinin bilincindedir. Söz konusu becerileri kazanma konusunda akranları ile rekabet içinde olduğunu da algılar. Bu durum onun başarı kaygısını yükseltir. Başarı kaygısı içinde bulunan çocuğa sınıf ortamında uygun bir iletişimle yaklaşılmalıdır (Önder, 2005: 27).

Cüceloğlu'na göre (2013), elde etmek istediğimiz bir nesneye, ulaşmak istediğimiz belirli bir amaca varmamız veya bir gereksinmemizin giderilmesinin önlediği zaman ortaya çıkan olumsuz duyguya engelleme denir. Çocukla kurduğumuz her türlü iletişim, onun iç dünyasını etkileyecektir. İletişim sürecinde engellenmeyle karşılaşan çocuğun psikososyal gelişimi olumsuz yönde etkilenir. Sınıf içi etkileşimde çocuğu dinleyip önünü açmak önemlidir.

Soru sormak etkili bir iletişim aracıdır. Çocuğu köşeye sıkıştırmayan, zorlamayan soruları tercih etmek gerekir. Henüz tam olarak kavrayamadığı, birçok bilinmeyenle karşılaştığı bir sosyal ve fiziksel çevrede kendini koruyabilmek ve geliştirebilmek için çocuğun soru sormaya ihtiyacı vardır (Önder, 2005:107).

Sınıf yönetiminin boyutlarından biri de sınıf içindeki öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretmen arasındaki ilişki ve iletişim düzenlemeleridir. İletişim hem yönetim hem de eğitim için gerekli olan etkileşimin araçlarından birisidir (Çelik, 2008; Başar, 2007). İletişim becerilerinin önemini ortaya koyan bir çalışmadan elde edilen bulgulara göre öğretmenler; sınıf kurallarının önceden belirlenmesinin, öğrencilerin fikirlerinin alınmasının, planlı derse girilmesinin, planlı öğretimin, farklı yöntem ve tekniklerin, iletişim becerilerinin, zaman yönetiminin, öğretmenin model olmasının ve etkinlikler arası geçişlerin sınıf yönetimi sürecini olumlu etkilediğini ifade etmişlerdir. Sınıf ve branş öğretmenlerinin, öğretmenlerin sahip olduğu iletişim becerilerinin sınıf yönetimini nasıl etkilediğine ilişkin görüşlerinin belirlendiği bir çalışmada öğretmenlerin %80'i olumlu görüş bildirmişlerdir (Doğan vd, 2008). Öğretmen öğrencilerin özelliklerine göre farklı iletişim kanalları kullandığında, onların duygu ve düşünce dünyalarına hitap edebildiğinde sınıfta çok olumlu bir iklim oluşturabilir. Bu yüzden etkili iletişim beraberinde sağlıklı bir sınıf yönetimi anlayışını da getirir. Öğrenme sürecinde iletişimi başlatan kişi, diğer bir ifade ile kaynak, büyük bir oranda öğretmendir. Öğretim sürecinde kaynak olarak düşünülebilecek öğretmenin bu özelliğinden dolayı alan yazında, öğretmenlerin ya da öğretmen adaylarının iletişim becerilerine yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlayan çalışmalardan birinde Çetinkaya (2011) Türkçe öğretmen adaylarının iletişim becerilerine ilişkin görüşlerini belirlemiş ve araştırmanın bulgularına göre katılımcıların iletişim becerilerine ilişkin görüşlerinin olumlu olduğunu sonucunu bulmuştur.

Gölönü ve Karcı (2010) iletişim becerilerinin öğrenilebilir ve geliştirilebilir beceriler olduğunu dile getirmişlerdir. Öğretmenin benimsediği ve sahip olduğu iletişim becerileri öğretimin kalitesini, sınıf yönetimini ve öğrencilerin derse olan ilgilerini çekmede etkili olacağının önemi unutulmamalıdır. Özetle; tüm eğitim ve öğretim etkinliklerinin bir iletişim süreci olduğu düşünülürse öğretmenlerin iyi bir iletişimci ve etkili bir iletişimin nasıl kurulacağı yönünde bilgi sahibi olmaları önemlidir (Karagöz ve Kösterelioğlu, 2008). Bireyin kendini iyi ifade edebilmesi ve karşısındakini daha iyi anlayabilmesi için kişinin uygun dinleme ve konuşma

alışkanlıkları kazanmış olması gerekir. Bir iletişim mesleği olan öğretmenlikte de etkili olabilmek için iyi bir iletişim becerisine sahip olmak önemli mesleki kriterlerin başında gelmektedir (Dilekmen vd, 2008).

Bu araştırmanın amacı Uşak ilinin Eşme ilçesinde çalışan sınıf ve branş öğretmenlerinin kişilerarası ilişkilerde sahip oldukları iletişim beceri düzeylerini belirlemektir. Öğretmenlerin kişiler arası iletişimi cinsiyet, kıdem, branş gibi değişkenlere göre incelenmiştir. Bu amaca ulaşmak için aşağıda verilen sorulara cevap aranmıştır.

1.1. Alt Problemler

1. Öğretmenlerin iletişim becerileri genel düzeyleri nasıldır?
2. Öğretmenlerin iletişim becerileri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Öğretmenlerin iletişim becerileri kıdemlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
4. Öğretmenlerin iletişim becerileri branşlarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

1.2. Araştırmanın Sınırlılığı

Araştırma 2015 yılında Uşak ilinin Eşme ilçesi merkez ve köylerinde çalışan sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenleri ile sınırlandırılmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Öğretmenlerin kişiler arası iletişimde sahip oldukları iletişim beceri düzeylerini bazı değişkenlere göre önemli farklılıklar gösterip göstermediğini belirlemeyi amaçlayan bu çalışma tarama modelinde bir araştırmadır. Tarama modeli var olan durumu betimleyip, verilerin açıklanmasını, yorumlanmasını amaçlayan çalışmalardır (Balcı, 2005).

2.2. Örneklem

Araştırmanın örneklemini, Uşak ili Eşme ilçesinin merkez ve köylerinde çalışan sınıf ve branş öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Tablo 1’de örneklemin cinsiyete göre dağılımı gösterilmektedir.

Tablo 1: Örneklemin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kadın	88	48.1
Erkek	95	51.9
Toplam	183	100

Tablo 1’ de görüldüğü gibi araştırmaya %48.1’i (88) kadın, %51.9’u (95) erkek öğretmen olmak üzere toplam 183 öğretmen katılmıştır. Tablo 2’de öğretmenlerin kıdemlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

Tablo 2: Örneklem Kademeye Göre Dağılımı

Kıdem	f	%
1-5 yıl	64	35
6-10 yıl	51	27.9
11-15 yıl	19	10.4
16 yıl ve üzeri	49	26.8
Toplam	183	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi örneklem kademelerine göre dağılımına bakıldığında, öğretmenlerin 64’ü 1-5 yıl, 51’i 6-10 yıl, 19’u 11-15 yıl, 49’u 16 yıl ve üzeri kıdeme sahiptir. Örneklemi oluşturan grubun çoğunluğunu 1-5 yıl arasında çalışan öğretmenler oluşturmaktadır. Tablo 3’te örneklem branşlara göre dağılımı gösterilmektedir.

Tablo 3: Örneklem Branşlara Göre Dağılımı

Branşlar	f	%
Sınıf Öğretmeni	69	37.7
Sözel Branşlar	72	39.3
Sayısal Branşlar	35	19.1
Özel Yetenek	7	3.8
Toplam	183	100

Tablo 3’te görüldüğü gibi örneklem grubunu sınıf öğretmenleri, sözel branşlar, sayısal branşlar ve özel yetenek branş öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmaya 69 sınıf öğretmeni, 72 sözel branş öğretmeni, 35 sayısal branş öğretmeni, 7 özel yetenek branşı öğretmeni katılmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak Ersanlı ve Balcı (1998) tarafından geliştirilen “İletişim Becerileri Envanteri” kullanılmıştır. Envanter, 5’li likert tipi 45 sorudan oluşan bir envanterdir. Envanter zihinsel, duygusal ve davranışsal açıdan iletişim becerilerini ölçmektedir. Her bir boyutu ölçen 15 madde vardır. Olumsuz maddeler ters puanlandırılmıştır. Envanterin yorumlanmasında 0-25 puan düşük, 25-50 puan orta, 50-75 puan yüksek düzeyde iletişim beceri düzeylerini göstermektedir. Hangi alt boyuttaki puanı yüksek ise iletişim becerisi açısından bireyin o alt boyutta daha iyi olduğu söylenebilir. Envanterin tamamı için ise puanların yüksekliği o bireyin iletişim beceri düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Üç alt boyuttan alınan puanlar zihinsel, duygusal ve davranışsal iletişim becerileri puanlarını oluşturmaktadır. Her boyuta giren maddeler aşağıda görülmektedir:

Zihinsel: 1, 3, 6, 12, 15, 17, 18, 20, 24, 28, 30, 33, 37, 43, 45

Duygusal: 5, 9, 11, 26, 27, 29, 31, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 44

Davranışsal: 2, 4, 7, 8, 10, 13, 14, 16, 19, 21, 22, 23, 25, 32, 41

Envanterin güvenilirliği için madde analizine dayalı olarak hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayılarına bakılmıştır. Orijinal iletişim becerileri envanterinin iç tutarlılık Cronbach Alpha katsayısı 0, 72 dir (Ersanlı ve Balcı, 1998). İletişim becerileri envanterinin toplamı ve alt boyutları için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları Tablo 4’te gösterilmektedir.

Tablo 4: Envanterin Cronbach Alpha İç Tutarlılık Katsayıları

Alt boyutlar	Cronbach Alpha
Zihinsel	0,73
Duygusal	0,63
Davranışsal	0,68
Toplam	0,86

Tablo 4’de görüldüğü gibi iletişim becerileri envanterin zihinsel boyuttaki Cronbach Alpha değeri 0,73; duygusal boyuttaki Cronbach Alpha değeri 0,63, davranışsal boyuttaki Cronbach Alpha güvenilirlik değeri 0,68 ve envanterin toplam Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0,86 bulunmuştur.

2.4. Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada öncelikle kişisel bilgiler hakkında genel bir görüş elde etmek için betimsel istatistik işlemi yapılmış, demografik değişkenlere ait frekans ve yüzde değerleri elde edilmiştir. Daha sonra örnekleme katılan grubun iletişim becerilerindeki genel düzeyleri aritmetik ortalama, maksimum ve minimum değerleri hesaplanarak zihinsel, duygusal ve davranışsal boyutta incelenmiştir. Her bir alt başlık için demografik değişkenlere (cinsiyet, kıdem ve branşlarına) göre toplam puanların farklılaşıp farklılaşmadığını belirleyebilmek için tek yönlü varyans analizi, Scheffe ve t testinden yararlanılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde öğretmenlerin kişiler arası iletişimde iletişim becerileri genel düzeyleri, iletişim becerilerinin cinsiyetlerine, kıdemlerine ve branşlarına göre farklılaşma durumuna ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Araştırmanın birinci alt problemi “Öğretmenlerin iletişim becerileri genel düzeyleri nasıldır?” şeklinde ifade edilmiştir. Tablo 5’te örnekleme katılan sınıf ve branş öğretmenlerinin zihinsel, duygusal, davranışsal boyutta iletişim becerilerinin genel düzeyleri gösterilmektedir.

Tablo 5: Örnekleme Katılan Grubun İletişim Becerileri Genel Düzeyleri

	N	Min.	Max.	\bar{X}	Düzye
Zihinsel	182	40.00	75.00	61.31	Yüksek
Duygusal	183	43.00	73.00	59.00	Yüksek
Davranışsal	183	45.00	75.00	62.20	Yüksek
Toplam	182	135.00	214.00	182.53	Yüksek

Tablo 5 incelendiğinde, iletişim becerileri envanterinin toplam puanlarının (\bar{X} =182.53), zihinsel boyut (\bar{X} =61.31), duygusal boyut (\bar{X} =59.00) ve davranışsal boyut (\bar{X} =62.20) puanlarının yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Envanterden alınan puanların yüksek olması, örnekleme katılan öğretmenlerin iletişim becerileri genel düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Araştırmanın ikinci alt problemi “Öğretmenlerin iletişim becerileri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmiştir. Elde edilen verilere ilişkin bulgular Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6: Öğretmenlerin İletişim Becerilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	\bar{X}	SS	sd	t	p
Zihinsel Boyut	Kadın	87	62.11	5.63	180	1.66	.098
	Erkek	95	60.57	6.72			
Duygusal Boyut	Kadın	88	60.09	5.98	181	2.38	.018
	Erkek	95	58.00	5.88			
Davranışsal Boyut	Kadın	88	62.93	6.10	181	1.58	.114
	Erkek	95	61.52	5.85			

Tablo 6’da görüldüğü gibi öğretmenlerin cinsiyetlerine göre iletişim becerileri puanları sadece envanterin duygusal alt boyutunda ($p < 0,05$) anlamlı farklılık göstermektedir. Diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık görülmemektedir. Duygusal boyutta kadın öğretmenler ($\bar{X} = 60,09$, $SS = 5,98$) ile erkek öğretmenler ($\bar{X} = 58,00$, $SS = 5,88$) arasında kadın öğretmenler lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir [$t(2.38) = .018$, $p < .05$]. Bu durumda kadın öğretmenlerin iletişim becerilerinin duygusal alt boyutundaki davranışları daha fazla gösterdikleri söylenebilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Öğretmenlerin iletişim becerileri kıdemlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu problem doğrultusunda öğretmenlerin kıdemlerine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için Tablo 7 ve Tablo 8’de Anova çözümlenmesi yapılmıştır.

Tablo 7: Örneklem Grubundaki Sınıf Öğretmenleri ve Branş Öğretmenlerinin Kıdemlerine Göre Anova Çözümlenmesi Sonuçları

	Kıdem	n	\bar{X}	S	sd	F	p
Zihinsel Boyut	1-5yıl	63	60.17	6.09	3	1.62	.185
	6-10yıl	51	62.64	6.36			
	11-15yıl	19	62.15	7.71			
	16yıl ve üzeri	49	61.06	5.59			
Duygusal Boyut	1-5yıl	64	59.37	5.52	3	2.44	.065
	6-10yıl	51	60.31	6.13			
	11-15yıl	19	58.94	6.79			
	16yıl ve üzeri	49	57.18	5.90			
Davranışsal Boyut	1-5yıl	64	61.03	6.03	3	5.35	.001
	6-10yıl	51	64.25	5.80			
	11-15yıl	19	64.68	6.30			
	16yıl ve üzeri	49	60.63	5.23			

Tablo 7’de görüldüğü gibi kıdeme göre, iletişim becerilerinin davranışsal boyuttaki puanlarının ($p < 0,05$) anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Scheffe testi sonuçları Tablo 8’de gösterilmektedir.

Tablo 8: Öğretmenlerin İletişim Becerileri Puanlarının Kıdeme Göre Scheffe Testi Sonuçları

		KT	df	KO	F	Sig.
Zihinsel Boyut	Gruplar arası	189.07	3	63.026	1.62	.185
	Grup içi	6902.06	178	38.776		
	Toplam	7091.14	181			
Duygusal Boyut	Gruplar arası	258.72	3	86.240	2.44	.065
	Grup içi	6312.27	179	35.264		
	Toplam	6570.99	182			
Davranışsal Boyut	Gruplar arası	540.40	3	180.134	5.35	.001
	Grup içi	6017.11	179	33.615		
	Toplam	6557.51	182			
Toplam	Gruplar arası	2209.17	3	736.391	3.011	.032
	Grup içi	43534.13	178	244.574		
	Toplam	45743.30	181			

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 1-5 yıllık kıdeme sahip olan öğretmenlerin davranışsal boyuttaki puanları (\bar{X} =61.03, p =.001) ile 6-10 yıllık kıdeme sahip olan öğretmenlerin davranışsal boyuttaki puanları (\bar{X} =64.25, p =.001) arasında 6-10 yıllık kıdeme sahip olan öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık göstermektedir. Aynı şekilde 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan öğretmenlerin davranışsal boyuttaki puanları (\bar{X} =60.63, p =.001) ile 6-10 yıllık kıdeme sahip olan öğretmenlerin davranışsal boyuttaki puanları (\bar{X} =64.25, p =.001) arasında 6-10 yıllık kıdeme sahip olan öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık göstermektedir. 6-10 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenlerin lehine çıkan bu farklılık, mesleğin ilk beş yılından sonra iletişim becerileri açısından acemilik dönemini atlattıkları ve bu yıllarda daha iyi iletişim kurdukları, mesleğin 10. yılından sonra iletişim kurma yönündeki heyecanlarını kaybettiği şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Öğretmenlerin iletişim becerileri branşlarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” şeklinde belirtilmiştir. Elde edilen verilere ilişkin bulgular aşağıda Tablo 9, Tablo 10 ve Tablo 11’de belirtilmiştir.

Tablo 9: Öğretmenlerin İletişim Becerileri Puanlarının Sınıf Öğretmenleri ve Sözel Branşlara Göre t Testi Sonuçları

	Branş	n	\bar{X}	SS	sd	t	p
Zihinsel Boyut	Sınıf Ö.	69	61.47	6.06	139	.227	.820
	Sözel B.	72	61.23	6.55			
Duygusal Boyut	Sınıf Ö.	69	58.78	6.32	139	.681	.497
	Sözel B.	72	59.50	6.17			
Davranışsal Boyut	Sınıf Ö.	69	61.88	5.93	139	1.094	.276
	Sözel B.	72	63.00	6.16			
Toplam	Sınıf Ö.	69	182.14	16.41	139	.580	.563
	Sözel B.	72	183.73	16.15			

Tablo 9’da görüldüğü gibi, sınıf öğretmenleri ile sözel branş öğretmenlerinin iletişim becerilerinin zihinsel, duygusal davranışsal puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. İletişim becerilerinin toplam puanları bakımından sınıf öğretmenleri ve ($\bar{X} = 182.14$, $SS=16.41$) ve sözel branş ($\bar{X} = 183.73$, $SS=16.15$) öğretmenleri arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır [$t(139) = .580$, $p > .05$].

Tablo 10: Öğretmenlerin İletişim Becerileri Puanlarının Sınıf Öğretmenleri ve Sayısal Branşlara Göre t Testi Sonuçları

	Branş	n	\bar{X}	SS	sd	t	p
Zihinsel Boyut	Sınıf Ö.	69	61.47	6.06	101	.236	.814
	Sayısal B.	34	61.17	6.16			
Duygusal Boyut	Sınıf Ö.	69	58.78	6.32	102	.193	.848
	Sayısal B.	35	58.54	5.27			
Davranışsal Boyut	Sınıf Ö.	69	61.88	5.93	102	.612	.542
	Sayısal B.	35	61.14	5.61			
Toplam	Sınıf Ö.	69	182.14	16.41	101	.381	.704
	Sayısal B.	34	180.88	14.47			

Tablo 10’da görüldüğü gibi, sınıf öğretmenleri ile sayısal branş öğretmenlerinin iletişim becerilerinin zihinsel, duygusal davranışsal puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. İletişim becerilerinin toplam puanları bakımından sınıf öğretmenleri ($\bar{X} = 182.14$, $SS=16.41$) ve sayısal branş öğretmenleri ($\bar{X} = 180.88$, $SS=14.47$) arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir [$t(381) = .704$, $p > .05$].

Tablo 11: Öğretmenlerin İletişim Becerileri Puanlarının Sınıf Öğretmenleri ve Özel Yetenek Branşlarına Göre t Testi Sonuçları

	Branş	n	\bar{X}	SS	sd	t	p
Zihinsel Boyut	Sınıf	69	61.47	6.06	74	.138	.891
	Özel Y.	7	61.14	6.81			
Duygusal Boyut	Sınıf Ö.	69	58.78	6.32	74	.143	.887
	Özel Y.	7	58.42	5.25			
Davranışsal Boyut	Sınıf Ö.	69	61.88	5.93	74	.228	.821
	Özel Y.	7	62.42	6.99			
Toplam	Sınıf Ö.	69	182.14	16.41	74	.022	.982
	Özel Y.	7	182.00	17.13			

Tablo 11’de görüldüğü gibi, sınıf öğretmenleri ile özel yetenek branşı öğretmenlerinin iletişim becerilerinin zihinsel, duygusal davranışsal puanları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. İletişim becerilerinin toplam puanları bakımından sınıf öğretmenleri ($\bar{X} = 182.14$, $SS=16.41$) ile özel yetenek branşı öğretmenleri ($\bar{X} = 182.00$, $SS=17.13$) arasında anlamlı farklılık görülmemektedir [$t(022) = .982$, $p > .05$].

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmaya katılan öğretmenlerin iletişim becerileri genel düzeyleri yüksektir. Pehlivan (2005)'in araştırma sonuçları bu araştırmanın sonucu desteklemektedir.

Öğretmenlerin davranışsal boyuttaki iletişim becerileri puanları, zihinsel ve duygusal boyuttaki iletişim becerileri puanlarından daha yüksektir.

Araştırmaya katılan kadın öğretmenlerin duygusal boyuttaki iletişim becerileri puanları erkek öğretmenlerin puanlarına göre lehine anlamlı bir farklılık göstermektedir. Çalışmanın sonucuna benzer olarak; Nacar ve Tümkaya (2011) nin araştırmasında cinsiyet değişkenine yönelik yapılan istatistiksel analizler sonucunda, empati, eşitlik, etkililik ve yeterlilik alt boyutlarında öğretmenlerin iletişim becerilerinin cinsiyete göre kadın öğretmenler lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür. Bu araştırmaya benzer olarak Cunningham, sözel olmayan ifadelerle ilişkin mesajların yorumlanmasında, diğer bir deyişle kod çözümünde kadınların erkeklerden daha iyi olduklarını ortaya koymuştur (Akt: Gölönü, Karıcı, 2010).

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 6-10 yıllık kıdeme sahip olan öğretmenlerin iletişim becerilerinin davranışsal boyuttaki puanları diğer kıdemlere göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 6-10 yıllık kıdeme sahip olan öğretmenlerin iletişim becerilerinin toplam puanları diğer kıdemlere göre anlamlı farklılık göstermektedir. Ancak öğretmenlerin iletişim becerileri puanları branşlarına göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda şu öneriler getirilebilir:

- Öğretmenlerin duygusal boyuttaki iletişim becerileri puanlarını arttırmaya yönelik etkinlikler düzenlenebilir.
- Çalışmanın güçlendirilmesi için duygusal boyuttaki iletişim becerilerine etki eden diğer değişkenleri belirlemek amacı ile araştırma nitel çalışmalar ile desteklenebilir.
- Türkiye'nin farklı bölgelerinden örneklem alınarak çalışma yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Balcı, A. (2005). *Sosyal Bilimlerde Araştırma: Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Ankara: Pegem A
- Bangir, G. (1997). *Sınıf İçi İletişime İlişkin Öğretmen-Öğrenci Davranışları Görüşleri ve Önerileri*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Başar, H. (2002). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Cüceloğlu, D. (2013). *İnsan ve Davranışı*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Çelik, V. (2008). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Çetinkaya, Z. (2011). Türkçe Öğretmen Adaylarının İletişim Becerilerine İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 567-576.
- Çubukçu, Z., Girmen, P. (2008). Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Görüşleri. *Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*. 44, 123-142.
- Dilekmen, M., Başçı, Z. vd. (2008). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İletişim Becerileri. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 12(2), 223-231.

- Doğan, S., Uğurlu, C. vd. (2014). Etkili Sınıf Yönetimi Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*. 13 (4), 1097-1119.
- Dökmen, Ü. (1997). *Sanatta ve Günlük Yaşamda İletişim Çatışmaları ve Empati* . İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Ergin, A. (2012). *Eğitimde Etkili İletişim*. Ankara: Anı Yayınları.
- Ersanlı, K. ve Balcı, S. (1998). İletişim Becerileri Envanterinin Geliştirilmesi. Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. 10 (2), 712.
- Gölönü, S., Karcı, Y. (2010). İletişim Meslek Lisesi Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeylerinin İncelenmesi (Ankara İl Örneği). *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*. 31, 123-140.
- Karagöz, Y., Kösterelioğlu, İ. (2008). İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeğinin Faktör Analizi Metodu ile Geliştirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21, 81-98.
- Kıran, H. (Ed.) (2012). *Etkili Sınıf Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Küçükahmet, L. (Ed.) (2011). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Nacar, F., Tümkaya, S. (2011). Sınıf Öğretmenlerinin İletişim ve Kişilerarası Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi, *İlköğretim Online*, 10(2), 493-511.
- Özdemir, M.Ç. (Ed.) (2011). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Önder, A. (2005). *Okul Çağı Çocuğu İle İletişim*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Pehlivan, B. K. (2005). Öğretmen Adaylarının İletişim Becerisi Algıları Üzerine Bir Çalışma. *İlköğretim Online*, 4(2), 17-23.